DE OUDERE GENERATIES VAN EEN GESLACHT (VAN) MOERKERKEN UIT ZUID-BEYERLAND (II)

door
K.J.Slijkerman

Inleiding

In *Ons Voorgeslacht* jrg. 1985, blz. 157-166, behandelde ik de oudste generaties van een geslacht (Van) Moerkerken, dat ik liet aanvangen met de naar schatting omstreeks 1650 geboren Philip(s) Cornelisz. (van) Moerkerken uit Zuid-Beyerland, wiens voorgeslacht onvindbaar bleek te zijn. Wel signaleerde ik toen reeds een Cornelis Laurisse die in 1660 als weduwnaar van ene Yngetien Philips te Oud-Beyerland in ondertrouw ging. Voor 1671 behoorde Zuid-Beyerland kerkelijk (en rechtelijk) tot Oud-Beyerland en aangezien Philips bij zijn huwelijk als jonge man van en wonende te Zuid-Beyerland werd aangeduid, zal hij rond 1650 als boreling van Zuid-Beyerland te Oud-Beyerland ten doop zijn gehouden. Helaas ontbreekt van die gemeente het doopboek over de periode 1647-1661, zodat zijn doop daar niet meer te achterhalen is. Het trouwboek van Oud-Beyerland is vanaf 1629 kompleet bewaard gebleven, maar de inschrijving van het huwelijk van het voornoemde paar Cornelis Laurisse - Yngetien Philips is daarin niet gevonden.

Een hernieuwd onderzoek bracht aan het licht dat Cornelis tezamen met zijn broer Ary Lauwerisz. een huisje in Zuid-Beyerland bezat. Aanvankelijk meende ik te mogen veronderstellen dat deze Ary op 5-2-1676 te Zuid-Beyerland als getuige optrad voor een kind van de voornoemde Philips Cornelisz., ongetwijfeld een zoon van deze Cornelis Lauwerisz., ware het niet dat Ary kort voor 4-12-1670 te Oud-Beyerland was gestorven. Wie nu deze gelijknamige doopgetuige te Zuid-Beyerland was is mij niet duidelijk.

Ary Lauwerisz., de broer van Cornelis Lauwerisz., hertrouwde in 1649 te Oud-Beyerland, maar ook zijn eerdere trouwinschrijving werd daar niet teruggevonden. Het lijkt er op dat de gebroeders Cornelis en Ary Lauwerisz. niet uit Zuid- of Oud-Beyerland afkomstig waren. Ondanks uitgebreid onderzoek in Hoekschewaardse bronnen is daar niets over hun herkomst, voor- en nageslacht aan het licht gekomen. Het is zelfs niet bekend op welke wijze het huisje te Zuid-Beyerland in het bezit van de genoemde broers, die overigens nooit met familienaam vermeld zijn gevonden, is gekomen.

De familienaam van Philips Cornelisz. voerde doet vermoeden dat de bakermat van zijn familie in Mijnsheerenland van Moerkerken moet liggen, maar onderzoek in de archivalia van die jurisdictie leverde vooralsnog niets op. Ook de herkomst van Yngetien Philips is in nevelen gehuld gebleven. Buiten de ondertrouwinschrijving van haar weduwnaar te Oud-Beyerland in 1660 komt zij bij mijn weten in de Hoeksche Waard in geen enkele andere bron voor. Zij lijkt mij dan ook van buiten dat eiland afkomstig te zijn geweest.

Hoewel nadere gegevens zeer welkom zouden zijn, meen ik thans de genealogie van de betreffende familie te Zuid-Beyerland met een generatie op te kunnen voeren. Een van de aanwijzingen dat Philips Cornelisz. (van) Moerkerken een zoon van Cornelis Laurisse en Yngentien Philips moet zijn geweest, is het gegeven dat hij zijn oudste vier kinderen dan keurig vernoemd heeft naar hun grootouders. De kop van de genealogie van deze Zuid-Beyerlandse familie ziet er thans als volgt uit:

Genealogie

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

I. *Lauwerens N.N. (Cornelisz. van Moerkercken?)*, geb. naar schatting ca. 1600, tr. *N.N.* Misschien was hij identiek met Lauris (Louris) Cornelis Moerkercken, die optrad getuige bij de notaris te Oud-Beyerland op 11-10-1655,[1] 25-9-1666 en 13-6-1667[2] waarbij hij zijn handmerkje plaatste.
In 1665 kreeg hij door de polder Oud-Beyerland betaald voor 8 dagen met zijn wagen aarde rijden en 2 dagen rijden met de heemraden.[3] In dat jaar stelde hij zich als inwoner van Oud-Beyerland in Cromstrijen borg voor ene Jacob Jacobs de Jong.[4]
De vraag is of deze Lauris ook dezelfde was als de Lauweris Cornelisz. van Moerkercken, die rond 1640 wellicht te Charlois (her?)trouwde met Neeltge Adriaensdr. Hoosge, weduwe van de in 1637 aldaar begraven Lauris Crijnen van Dijck,[5] in leven schepen van Charlois en gegoed in de polder De Plompert.
In 1648 stelde Lauris Cornelisz. van Moerkercken, wonende in Charlois, zich met zijn mede daar woonachtige stief-schoonzoon Cornelis Adriaensz. Wijn, te Cromstrijen als borg voor zijn onder Mijnsheerenland wonende stief-schoonzoon Symen Thonisz. Stoutgenwech[6] Voor zover mij bekend komt deze Lauweris vanaf 1644 tot in 1660,[7] het jaar van overlijden van zijn vrouw Neeltge,[8] in Charloisse bronnen voor. Misschien dat hij nadien naar Oud-Beyerland is verhuisd; de omgeving waar zijn mogelijke zoons Cornelis en Ary Lauwerisz. woonden. Helaas heb ik te Charlois noch te Oud-Beyerland of omgeving iets kunnen vinden over zijn voor- en eventueel nageslacht. Kinderen:

1. *Cornelis Lauwerisz*., volgt II.
2. *Ary Lauwerisz. (Lauwen, Laurens)*, weduwnaar wonende in de Hitsert (1649), te Oud-Beyerland (1659), in de Kerckstraet aid. (1660, 1670), overl. Oud-Beyerland voor 4-12-1670, tr. 1e *N.N.*, tr. 2e Oud-Beyerland 18-3-1649 (get. Jan Symonsen) *Aeltge Jansdr*., j.d. wonende Oud-Beyerland (1649), overl. voor 4-12-1670, dochter van Jan Symonsz. en Pietertje Hendricksdr.
   In een akte van 1-6-1648 wordt Aryen Lauwen genoemd als belender van een huis en erf aan de zuidzijde van de Hitsert.[9] Aryen Laurens, inwoner van Oud-Beyerland, transporteerde op 8-5-1659 aan Pieter Jans van ter Neus een ‘half huysken’ aan ‘den hitsaertsen dijck’, waarvan de andere helft dan toebehorende is aan zijn broeder Cornelis Laurens. Vervolgens werd er een schuldbrief ten bedrage van 250 Car. gld. opgemaakt.[10]
   Op 25-8-1660 kreeg Aryen Lauwerse, inwoner van Oud-Beyerland, door Thonis Gerritse Cleermaker een huis en erf aan de ‘kerckstraet’ aldaar overgedragen. Aan de oostkant was dit huis aan genoemde straat belend. Hij voldeed dezelfde dag met een schuldbrief van 500 Car. gld.[11]
   Begin (2?) januari 1661 waren Aryen Lauwen en Aeltgen Jans te Oud-Beyerland getuigen voor Marighen Pieters, een jonge dochter van ‘de Claeswaelse Sluys’ die te Oud-Beyerland woonde, bij haar ondertrouw met Jan Jansen Nuy uit de Pais, die zijn bruid overigens in de kerk liet zitten, waardoor het huwelijk geen doorgang vond! Hun relatie met de bruid is mij niet duidelijk geworden.

   Op 29-3-1665 was Ary Lauwersen met zijn schoonzuster Annechje Willems, de vrouw van zijn broer Cornelis, te Oud-Beyerland doopgetuige voor een kind van Jaepje Jans, een zuster van zijn vrouw, en haar man Wijnant Wijnantsen.
   Van 4-12-1670 dateert de inventaris van de nagelaten goederen van de in Oud-Beyerland overleden Ary Lauwen. Deze bestond uit een huis in de Kerckstraet aldaar, 200 roeden niet nader omschreven land afkomstig uit de boedel van Wouter Tonisen van der Stouw, dat onder fideicommies stond, 30 gld. die de weeskinderen was vermaakt door hun grootmoeder, de weduwe van Jan Symensen, welk geld met consent van de schepenen aan Ary Lauwen was gegeven. Ook had Ary voor zijn weeskinderen nog 66 gld. ontvangen op

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

het Papendrechtse veer, dat hen vermaakt was door hun ‘out meuy’ Neeltien Henderickx en dat betaald was door de gerechten van Papendrecht. Verder bestond de boedel uit huisraad en kleding.[12] De genoemde legatarissen zullen familieleden van de vrouw van Ary Lauwen zijn geweest. Genoemde Wouter komt ook voor in de boedelinventaris van Ary’s schoonvader,[13] terwijl Neeltien een zuster van Ary’s schoonmoeder kan zijn geweest. Gezien deze boedelinventaris uit 1670 kan Ary dus niet identiek zijn geweest met de Arie Lauwe, die op 5-2-1676 te Zuid-Beyerland als doopgetuige optrad voor een kind van Philips Cornelisz. (van) Moerkerken.
Ary Lauwerisz. liet in 1670 weeskinderen na die uit zijn laatste huwelijk moeten stammen en in de jaren 1649 - 1661 te Oud-Beyerland gedoopt zullen zijn, maar door het hiaat in het doopboek niet te achterhalen zijn. In andere bronnen heb ik deze kinderen tot op heden evenmin kunnen traceren.

II. *Cornelis Lauwen (Laurens, Louwerissen)*, woonde onder (de kerkelijke gemeente) Oud-Beyerland (1660), in de Hitsert (1662, 1667), overl. wellicht 1667/1675, tr. 1e *Yngetien Philips*, tr. 2e (3e gebod 29-8- en attestatie gegeven te Oud-Beyerland 25-9) 1660 *Anneken Willemsdr.*, weduwe wonende in de Hitsert (1653), weduwe wonende onder (de kerkelijke gemeente) Oud-Beyerland (1660), overl. na 1667. Zij tr. 1e *Cornelis Aertsz.* en tr. 2e (te Oud-Beyerland attestatie gegeven naar Piershil 12-2) 1653 *Bastiaen Floren*, weduwnaar wonende Strijen, gegoed en wonende te Zuid-Beyerland, overl. ca. 1659.

Cornelis was mogelijk identiek met de Cornelis Louwerissen die op 24-7-1649 optrad als getuige bij de notaris te Oud-Beyerland, waarbij hij een handmerkje zette.[14]
Bastiaen Flooren, de echtgenoot van de latere tweede vrouw van Cornells Lauwen, liet omstreeks 1655 een huis op ‘den Groot Zuytbeyerlantsendijck ontrent de Cleyne Sluys’ bouwen.[15] Toen Cornells in 1660 met Anneken Willemsdr. trouwde woonden beiden onder Oud-Beyerland, waarmee de kerkelijke gemeente van Oud-Beyerland bedoeld werd, waar Zuid-Beyerland toen ook nog onder viel. Zeker in 1658 was Anneken nog in Zuid-Beyerland woonachtig.[16]
Cornelis Lauwen, wonende in de Hitsert, transporteerde op 17-6-1662 aan de aldaar wonende Pieter Jans van Kessel een huis en erf aan ‘den hitsaertsen dijck’, belend oost: Pieter van der Meulen, west: Jan Teunis collecteur, zuid: den buytenberm en noord: den dijck. Betaald werd er met een schuldbrief van 150 gld.[17] Mogelijk betrof het hier het huis dat Bastiaen Flooren, de eerdere echtgenoot van zijn vrouw, destijds had laten bouwen.
In het archief der Ned. Herv. gemeente Oud-Beyerland is een ongedateerde akte aanwezig, waarin is vermeld dat aan Cornelis i.v.m. dit huisje 50 gld. was betaald, waarna de schuldbrief gedood werd.[18]
Met (haar zwager) Ary Lauwersen was Annechje Willems op 29-3-1665 te Oud-Beyerland doopgetuige voor een kind van het echtpaar Wijnant Wijnantsen en Jaepje Jans (schoonzuster van Ary Lauwersen).
In 1667 werden Cornelis Lauwerense en Annichje Willems lidmaat te Piershil als wonende in de Hitsert.[19] Zij woonden kennelijk tegen Piershil aan, zodat de kerk aldaar veel dichterbij lag dan die van Oud-Beyerland. Dit is tevens hun laatste levensteken.

Kind uit eerste huwelijk:
1. Waarschijnlijk *Philips Cornelisz. (van) Moerkerken* (ca. 1650-voor 26-2-1702), tr. 1e 1675 *Teuntje Pietersdr. Rietdijck* (overl. 1688), dochter van Pieter Woutersz. Rie(t)dijck en Cornelia Willemsdr. (van der Houff), tr. 2e 1689 *Neeltje Ariensdr. Ronge*. Zie verder O.V. jrg. 1985, blz. 158.

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl
Klik hier voor het totale register van Genealogieën.

NOTEN

1. NA, ona Oud-Beyerland (hierna: OB) inv. nr. 537, akte d.d. 11-10-1655.
2. NA, ona OB inv.nr. 539, akten d.d. 25-91666 en 13-6-1667.
3. Waterschapsarchief De Groote Waard te Klaaswaal, arch, polder OB, akte jaar 1665.
4. NA, ora Cromstrijen inv. nr. 17, aktejaar 1665.
5. E.G. Verschoor, *Begravenen in de Hervormde kerk te Charlois*, in *O.V.* jrg. 1963, blz. 179.
6. NA, ora Cromstrijen inv. nr. 69, akte jaar 1648.
7. Ir. J. Mac Lean, *De inwoners van Charloisin 1644*, in: *Jaarboek O.V. deel 3* (1956), blz. 17 (bron: Haardstedenkohier Charlois, ora Charlois inv. nr. 41). GA Rotterdam, ora Charlois inv. nr. 15, akte d.d. 10-7-1645, 26-12-1646, inv. nr. 28, akte jaar 1646, inv. nr. 42, fol. 162, d.d. 9-12-1654, inv. nr. 17, akte d.d. 1-8-1657.
8. Als noot 5, blz. 202.
9. NA, ora OB inv. nr. 8, akte d.d. 1-6-1648.
10. NA, ora OB inv. nr. 10, akten d.d. 8-5-1659.
11. NA, ora OB inv. nr. 10, akten d.d. 25-81660.
12. NA, ora OB inv. nr. 63, akte d.d. 4-12-1670.
13. NA, ora OB inv. nr. 62, akte d.d. 4-5-1665.
14. NA, ona OB inv. nr. 533, akte 51.
15. NA, ora OB inv. nr. 10 akte d.d. 13-4-1655.
16. Arch. Ned. Herv. gemeente OB inv. nr. 8.
17. NA, ora OB inv. nr. 10, akten d.d. 17-6-1662.
18. Arch. Ned. Herv. gemeente OB, akte dd. ca. 1662.
19. Arch. Ned. Herv. gemeente Piershil, lidmatenlijst jaar 1667.

Dit document is afkomstig van www.hogenda.nl

Klik hier voor het totale register van Genealogieën.